

Vítáme Vás na zámku v Lednici. Fotografování je povoleno, žádáme Vás – nedotýkejte se vystavených předmětů a stěn umělé krápníkové jeskyně. Děkujeme za pochopení.

Právě jsme vstoupili do prostoru, který byl vybudován jako přízemí zámku v 17. století. Po navýšení terénu, při poslední přestavbě v polovině 19. století, se stalo podzemním podlažím. Dnešní terén je navýšen cca o metr a půl. Na levé straně je patrné zazděné podloubí, které chránilo procházející se hosty před rozmary počasí. Po pravé straně jsou stále dochována okna s mřížemi. To nasvědčuje skutečnosti, že se původně jednalo o otevřený prostor. Po již zmíněné přestavbě zde postupně našly svá místa technologie potřebné k provozu zámku. Byl zde vytvořen i vinný archiv majitelů zámku.

Grotta

Obliba umělých jeskyní přichází z Itálie, kde jsou známy již od doby pozdní renesance a manýrismu. Právě manýrismus věnuje grottám neobyčejně velkou pozornost. Stěny grott byly pokrývány mozaikami a štukem, který často imitoval mořské přírodniny. Stejně tak byly do tufové stěny osazovány mušle a různé druhy kamenů a drahokamů. Hlavním cílem bylo smíšení umění s přírodou tak, aby bylo co nejméně znatelné co je přírodním uměním a co umělou přírodou. Lednická grotta byla vytvořena v poslední třetině 17. století za Karla Eusebia Liechtensteina a jeho syna Jana Adama. Je tedy jedním z nejstarších částí zámku. Zároveň je zajímavá svými rozměry - délka cca 55 m řadí lednickou grottu mezi největší v Evropě. Uměle vytvořené krápníky v těchto prostorách jsou zhotoveny štukovou technikou nanesenou na kostry a jádra z dřevěného uhlí, dubové špalíčky nebo rákos. Uvedené materiály jsou velmi lehké a tím umožňují nesení hmoty štku i jeho upevnění na strop.

Dělová kamna

Dělová kamna přišla do rakousko-uherských zemí v průběhu napoleonských válek v roce 1803. Cílem jejich instalace byla úspora palivového dříví ve vojenských objektech. Svůj název si dělová kamna vysloužila díky svému tvaru připomínající hlaveň děla, otočenou ústím k zemi. Ohřátý vzduch stoupal topným kanálem do místnosti a ochlazený vzduch se dalším kanálem vracel zpět do topné komory. Regulace byla řešena mosaznými žaluziemi ve vytápěné místnosti. V zámku byla dělová kamna osazena kolem roku 1850. Na zámek bylo instalováno 25 systémů s dělovými kamny.

Kalorifer

Počátkem 20. století byly vyvinuty mnohem výkonnější a úspornější kalorifery. Pět takových bylo dodáno a namontováno zámečnictvím Nikolladoni z Vídně. Tyto kotle nahradily 10 dělových kamen, přikládalo se do nich uhlí. Teplý vzduch byl vháněn do interiérů zámku a díky tomu bylo v zimním období dosaženo velmi přívětivých teplot. I přes nejmodernější systém vytápění byl lednický zámek využíván především jako reprezentační letní sídlo.

Ohřev vody

Ve výklenku je umístěno zařízení pro ohřev vody pro koupelnu nad námi. Tu máte možnost vidět v rámci I. prohlídkového okruhu (reprezentační sály). Všechny koupelny v zámku byly vybaveny kohoutky na studenou i teplou vodu. Topeniště ohřívalo výměník podkovovitého průřezu, ohřívaná voda tak cirkulovala mezi zásobníkem a výměníkem. Po otevření ventilu nad vanou, byla voda tlakem v potrubním řadu ze zásobníku vytlačována a začala z ventilu vytékat.

Spojení se zámek

Schodiště vede do místnosti, která patřila v minulosti ke služebním prostorám zámku. Byla zázemím pro vedlejší jídelnu jako příležitostná příprava jídla a pití s přímým vstupem do vinného archivu. Zámek byl velmi chytře vyřešen kvůli pohybu zaměstnanců, do podzemí ústí několik vchodů přímo z centrální budovy.

Elektrorozvodna

Můžete si prohlédnout také původní rozvodnu a trafostanici. Prosím vás, abyste se ničeho nedotýkali, protože rozvody jsou stále pod napětím. V originálním stojanu je osazena replika mramorové rozvodné desky s původními komponenty z roku 1903, kdy byl zámek elektrifikován. Generátor byl umístěn v maurské vodárně a hnán Girardovou turbínou instalovanou v roce 1881 pro účely čerpání vody. Elektřina byla na zámek vedena podzemním kabelem. Po zdokonalení žárovkových vláken dochází k rozšiřování elektrického osvětlení nahrazujícího lampy a lustry s argandovými hořáky na řepkový olej a svíčky (Aimé Argand – francouzský vynálezce). Výkon vodní turbíny přestává stačit, proto se v roce 1911 začíná budovat třífázová elektrizační soustava Lednicko-valtického areálu. Do tři kilometry vzdáleného nejdeckého mlýna jsou instalovány Francisovy turbíny a generátory. Podzemním kabelem je vedeno

vysoké napětí do trafostanic v Lednici, Novém Dvoře, Valticích a Bořím Dvoře. Transformátory měnily napětí z 5000 Voltů na 3x 210 a 120 Voltů. Kabelové vedení překonalo vzdálenost 17 kilometrů. Z původní trafostanice se dochoval odpojovač a část vysokonapěťových rozvodů. Nedochoval se transformátor. Technologie sloužila až do 50. let 20. stol., kdy byl zámek připojen k československé elektrizační soustavě. Technologie byly navrženy, vyrobeny a instalovány společností Siemens.

Děkujeme za návštěvu a přejeme hezký den.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV | ZÁMEK
LEDNICE

ZAMEKLEDNICE

ZAMEKLEDNICE

WWW.ZAMEK-LEDNICE.COM